

21.9.2020 VN/18706/2020-OKM-1

Lausuntopyyntö luonnoksesta opetus- ja kulttuuriministeriön asetukseksi ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista

Hyria koulutus Oy lausuu em. asetusluonnoksesta seuraavaa:

1 § Opiskelijavuoteen kuuluvat päivät

Voimassa olevan asetuksen mukaisesti opiskelijavuoteen kuuluviksi päiviksi ei lueta koulutuksen järjestäjän päättämää yhtäjaksoisesti vähintään neljä viikkoa kestävää lomajaksoa, siltä osin kuin loma-aika ylittäisi neljä viikkoa. Nyt lausuttavana olevassa asetuksessa opiskelijavuoteen kuuluviksi päiviksi ei lueta koulutuksen järjestäjän päättämiä lomajaksoja.

Perustelumuistio:

*Koulutuksen järjestäjän päättämällä lomajaksolla tarkoitetaan sellaista ajanjaksoa, jolloin koulutuksen järjestäjä ei tarjoa opiskelijalle **mahdollisuutta** osaamisen hankkimiseen, kuten etukäteen ilmoitettua joulun-, talvi- tai kesäloma-aikaa. Nykytilaa vastaavasti opiskelijavuoteen kuuluvaksi luettaisiin opiskelijan omat henkilökohtaiset lomajaksot tai hyväksyttävään syyhyn, kuten sairauteen perustuvat poissaolot, ellei opiskelijan opiskeluoikeutta ole ammatillisesta koulutuksesta annetun lain säännösten perusteella tältä ajalta keskeytetty.*

Mitä käytännössä ja täsmällisesti tarkoitetaan koulutuksen järjestäjän päättämällä lomajaksolla? Aina on **mahdollista** hankkia osaamista koulutus- tai oppisopimuksella. Jos "joululoma" olisi vain ns. normaalit joulun pyhäpäivät, olisiko se lomajakso? Onko koulutuksen järjestäjän päättämä lomajakso koko koulutuksen järjestäjän kaikki toimipisteet, alat ja koulutukset kattava vai voiko koulutuksen järjestäjä määritellä lomajaksoja koulutus- ja ryhmä- ja opiskelijakohtaisesti? Jos opiskelijan oma henkilökohtainen lomajakso, joka luettaisiin opiskelijavuoteen kuuluvaksi, kestää yli kaksi viikkoa ja opiskelija on opiskelijavuosilaskennan mukaan *läsnä*, miten esim. Kela tulkitsee läsnäolon Koski-palvelusta tutkiessaan oikeutta opintoetuuksiin?

Olemme Hyria koulutus Oy:ssä siirtäneet lyhyetkin lomajaksot vuoden 2019 alusta alkaen Koski-palveluun. Leikataanko nämä lyhyetkin lomajaksot rahoituksestamme nyt pois vuosien 2021 ja 2022 rahoitusta laskettaessa? Toiset koulutuksen järjestäjät, jotka ovat kirjanneet vain yli neljän viikon mittaiset lomajaksot, saavat tässä tapauksessa täyden rahoituksen alle neljän viikon lomista. Tämä tapa ei kohtelee tasapuolisesti koulutuksen järjestäjiä, joten joku yhtenäinen ja tasapuolinen tapa täytyy voida luoda vuosien 2021 ja 2022 rahoituksen laskentaan, esimerkiksi niin että alle neljän viikon lomia ei vähennetä opiskelijavuosista, vaikka ne olisikin kirjattu.

21.9.2020 VN/18706/2020-OKM-1

Opiskelijavuoteen kuuluvien päivien osalta tapahtuva muutos on erittäin merkittävä. Muutos ohjaa toimintaa siihen, että opetusta ja ohjausta on tarjolla läpi vuoden ja koulutuksen järjestäjän päättämiä lomajaksoja on mahdollisimman vähän. Muutos asettaa ammatillisen toisen asteen opiskelijat erilaiseen ja eriarvoiseen asemaan lukio-opiskelijoiden kanssa. Nykyinen voimassa oleva käytäntö on ollut looginen ja työelämän yleisen lomakäytännön mukainen.

Yksi negatiivinen seuraus tästä loma-aikoja koskevasta muutoksesta voi olla se, että asetusmuutoksen ohjausvaikutuksesta vähenevät/lyhenevät lomajaksot alkavat näkyä opiskelijoiden lisääntyneinä sairauspoissaoloina ja opintojen keskeyttämisinä. Useilla opiskelijoilla on jo nyt haasteita jaksamisen ja oman elämänhallinnan kanssa. Lisäksi monet opiskelijat tekevät töitä opintojensa ohella. Yhteiskunnallisen vastuun siirtäminen tässä asiassa koulutuksen järjestäjille on huono asia, koska sen negatiiviset vaikutukset voivat olla yhteiskunnallisesti yksilöiden kautta merkittäviä. Koulutuksen järjestäjien pitäisi voida pitää työelämän normaalikäytännön mukaiset riittävän pitkät lomajaksot opiskelijoille ilman opiskelijavuosien ja rahoituksen menettämistä, jotta tällaisilta ongelmilta ja niiden kerrannaisvaikutuksilta vältytään.

5 § Tutkintotyyppien ja oppisopimuskoulutuksena järjestettävän koulutuksen painokertoimet

Jatkuvan oppimisen edistäminen ja tukeminen on nostettu hallitusohjelmassa yhdeksi koulutuspoliittiseksi tavoitteeksi. Työelämässä jo olevan väestön osaamisen lisääminen vaikuttaa positiivisesti myös työllisyysasteen nostamisen ja työelämässä pysymisen tavoitteisiin ja se vähentää ennenaikaisia eläköitymisiä. Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot ovat pääasiassa jo työelämässä toimivien kouluttautumisen ja osaamisen lisäämisen keino. Tästä syystä suuri osa niistä suoritetaan työn ohessa oppisopimuksella. Tämä asetusmuutos on muuttamassa suurimman osan ammatti- ja erikoisammattitutkintojen kustannusryhmiä alaspäin, mikä vaikuttaa pienentävästi niistä saatavaan rahoitukseen. Tämä muutos ei tue jatkuvan oppimisen yhteiskunnallisia tavoitteita.

21 § Työpaikkaohjaajakyselyn palautteen kerääminen

Perustelumuistio, s. 18: https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/03c25ece-15e8-4690-8c84-7ab756cd8774/61d6d47d-c729-4b03-a440-40f867d260e3/MUISTIO_20200828080330.pdf

Samalla vastuullisella työpaikkaohjaajalla voi olla ohjattavana useita opiskelijoita. Lähtökohtaisesti palautekysely lähetettäisiin jokaisen suoritettun työpaikkajakson jälkeen, mutta jotta samalle ohjaajalle ei lähetettäisi samaan aikaan useita erillisiä samaa koulutuksen järjestäjää ja tutkintoa koskevia kyselyitä, ehdotetun säännöksen mukaan kyselyt niputettaisiin siten, että koulutuksen järjestäjän tiettyä tutkintoa suorittavia opiskelijoita koskevat palautekyselyt lähetettäisiin kaksi kertaa kuukaudessa.

21.9.2020 VN/18706/2020-OKM-1

Yhteen kyselyyn niputettaisiin kuukauden 1.-15. päivänä suoritettuja työpaikkajaksoja koskevat palautekyselyt sekä kuukauden 16. päivän ja viimeisen päivän välillä suoritettuja työpaikkajaksoja koskevat palautekyselyt. Vastuullinen työpaikkaohjaaja vastaisi siis vain yhteen kyselyyn edellä mainittuina ajanjaksoina suoritettujen samaa tutkintoa suorittavien opiskelijoiden työpaikkajaksojen osalta. Yhteen kyselyyn niputettujen työpaikkajaksojen kesto ja lukumäärät otettaisiin huomioon vastausten pisteiden painotuksessa 23 §:ssä säädetyn mukaisesti.

Kaksi kertaa kuukaudessa toteutettava työpaikkaohjaajakysely tapahtuu aivan liian usein. Kuka meistä työelämässä olevista kerkeää ja jaksaa vastata samaan kyselyyn kaksi kertaa saman kuukauden aikana? Lisäksi monilla työpaikkaohjaajilla on opiskelijoita useammalta eri koulutuksen järjestäjältä, joten se vielä lisää kyselyiden määrää yhdellä ja samalla vastaajalla. Liian usein toteutetut kyselyt 'syövät' pohjan niiden käyttötarkoitukselta ja laskevat vastaushalukkuuden määrää. Mielestämme sopivampi työpaikkaohjaajakyselyiden tahti olisi 2-4 kertaa vuodessa.

21.9.2020 VN/18706/2020-OKM-1

Lausunnon keskeinen sisältö

Mitä käytännössä ja täsmällisesti tarkoitetaan koulutuksen järjestäjän päättämällä lomajaksolla?

Olemme Hyria koulutus Oy:ssä siirtäneet lyhyetkin lomajaksot vuoden 2019 alusta alkaen Koski-palveluun. Toiset koulutuksen järjestäjät, jotka ovat kirjanneet vain yli neljän viikon mittaiset lomajaksot, saavat tässä tapauksessa täyden rahoituksen alle neljän viikon lomista. Joku yhtenäinen ja tasapuolinen tapa täytyy voida luoda vuosien 2021 ja 2022 rahoituksen laskentaan, esimerkiksi niin että alle neljän viikon lomia ei vähennetä opiskelijavuosista, vaikka ne olisikin kirjattu.

Opiskelijavuosien laskennan muutos asettaa ammatillisen toisen asteen opiskelijat erilaiseen ja eriarvoiseen asemaan lukio-opiskelijoiden kanssa. Nykyinen voimassa oleva käytäntö on ollut looginen ja työelämän yleisen lomakäytännön mukainen. Koulutuksen järjestäjien pitäisi voida pitää työelämän normaalikäytännön mukaiset riittävän pitkät lomajaksot opiskelijoille ilman opiskelijavuosien ja rahoituksen menettämistä.

Jatkuvan oppimisen edistäminen ja tukeminen on nostettu hallitusohjelmassa yhdeksi koulutuspoliittiseksi tavoitteeksi. Työelämässä jo olevan väestön osaamisen lisääminen vaikuttaa positiivisesti myös työllisyysasteen nostamisen ja työelämässä pysymisen tavoitteisiin ja se vähentää ennenaikaisia eläköitymisiä. Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot ovat pääasiassa jo työelämässä toimivien kouluttautumisen ja osaamisen lisäämisen keino. Tästä syystä suuri osa niistä suoritetaankin työn ohessa oppisopimuksella. Tämä asetusmuutos on muuttamassa suurimman osan ammatti- ja erikoisammattitutkintojen kustannusryhmiä alaspäin, mikä vaikuttaa pienentävästi niistä saatavaan rahoitukseen. Tämä muutos ei tue jatkuvan oppimisen yhteiskunnallisia tavoitteita.

Kaksi kertaa kuukaudessa toteutettava työpaikkaohjaajakysely tapahtuu aivan liian usein. Liian usein toteutetut kyselyt 'syövät' pohjan niiden käyttötarkoitukselta ja laskevat vastaushalukkuuden määrää. Mielestämme sopivampi työpaikkaohjaajakyselyiden tahti olisi 2-4 kertaa vuodessa.

Hyvinkäällä 21.9.2020

Tuula Kortelainen
rehtori
Hyria koulutus Oy